

Nikola Seiwerth

AKADEMIK

LUJO MARGETIĆ

(1920.-2010.)

povijest,
Hrvatski Studiji,
Zagreb

Lujo Margetić, hrvatski povjesničar, znanstvenik i član HAZU, rođen je u istarskoj obitelji Margetić, 18. listopada 1920. godine.¹ Iako su mu roditelji bili istarskoga podrijetla (majka Zora iz okolice Bakra, a otac Tito iz Grobnišćine), rodio se u Zagorju, točnije u Donjoj Stubici, gdje je njegov otac trenutno bio zaposlen.² Svoje je obrazovanje započeo u rodnoj Stubici, no 1929. roditelji odlučuju preseliti se u Zagreb kako bi svom jedinom sinu omogućili visoko obrazovanje.³ U Zagrebu završava osnovnu školu, upisuje Klasičnu gimnaziju te nakon završetka srednjoškolskih dana, kao odličan učenik, upisuje Pravni fakultet. Nažalost, njegovo je školovanje, kao i čitav život, pogodio vjor Drugoga svjetskog rata. Roditelji ga pokušavaju skloniti od ratnih stradanja, ali se Margetić 1943. priključuje NOB-u i kao vojnik sudjeluje u oslobođanju Primorja i Kvarnera. Margetića za rat veže i bolni gubitak oca koji je, tražeći sina na ulicama Suška, poginuo nekoliko stotina metara od njegovoga položaja.⁴ Po završetku rata, Margetić se vraća u Zagreb gdje 1946. godine završava studij prava, no uslijed ratnih zbivanja i u prvim godinama poraća razumljivo se udaljio od zacrtanoga cilja u znanstvenoj karijeri. Svoje je znanstvene ciljeve podredio državnim potrebama te je u narednim godinama obavljao razne dužnosti koje ni u kojem smislu nisu odgovarale njegovim planovima niti opredjeljenjima. Tako je sve do šezdesetih godina dvadesetoga stoljeća obnašao razne dužnosti vezane za gospodarstvo, i to na vodećim pozicijama.⁵ Profilirajući se kao vrsni organizator, bio je jedna od istaknutijih ličnosti primorske ekonomije, u kojoj se učvrstio kao važna karika, makar nije bio članom Komunističke partije Hrvatske.⁶ Iako predan poslu koji mu je bio namijenjen, u njemu je ostao tinjati san o znanstvenoj karijeri koju si je sam predodredio. Čitajući u svakom slobodnom trenutku, stranu i domaću literaturu, počeo je proučavati i djela vezana za područje

latinskoga jezika, arheologije, paleografije, diplomatike, filologije itd. te time stvarao vlastitu bazu podataka i svoje vlastito mišljenje i stil, koji će ga kroz karijeru proslaviti.

Svoju je znanstvenu karijeru odlučio pokrenuti s mrtve točke šezdesetih godina prošloga stoljeća, objavljivanjem prvih radova u Zagrebu i Skopju. Objednivši svoje dvije ljubavi, onu prema pravu i onu prema povijesti, kao temu svoje prve znanstvene rasprave izabrao je helenski pravni život, u radu *Pravo u Hesiodovu epu Erga hai hemerai*.⁷ Iako se već u prvim radovima iskazao novim idejama i načinima obrazlaganja, hrvatska ga je historiografska sfera javnosti odlučno ignorirala, jer „... tada nisu pokazali zanimanje za pojavu-tamo nekoga-riječkog znanstvenika u 40-im godinama života, i k tomu još iz nekog privrednog poduzeća“.⁸ Ipak, njegov su rad prepoznale institucije u Skopju i Beogradu, te postaje jedan od autora članaka unutar renomiranog makedonskog, jugoslavenskog, a u tim trenucima i svjetskog časopisa za problematiku antike - *Živa antika*. U Beogradu se njegovi radovi počinju objavljivati i u *Analima*, časopisu beogradskoga Pravnog fakulteta. U početnom desetljeću svojega znanstvenoga vijeka, njegovi radovi doživljavaju veliku pozornost i odobravanje u širim znanstvenim krugovima. Tako mu i Srpska akademija znanosti i umjetnosti objavljuje rad, a kao kruna petogodišnje karijere izdiže se objavljivanje njegovih radova u renomiranom Belgijskom časopisu - *Revue internationale des Droits de l'Antiquite* (RIDA).⁹ Iako priznat od svih znanstvenih ustanova unutar bivše državne tvorevine, Margetić tek 1970. uspijeva dobiti prostora za objavljivanje svojih znanstvenih članaka u Hrvatskoj.¹⁰ Margetić nije pratio znanstvene norme postavljene, praktički, još od vremena Ferde Šišića, nego je u svojim istraživanjima proučavao i drugu, ne samo političku, povijest prostora, a najbolje je svoje djelovanje opisao sam, još 1970. godine,

riječima: „Povijesna stvarnost previše je bogata da bi se dala svesti u nekoliko udobnih shema. Da bismo upoznali život naših predaka, potrebno je dugotrajno, strpljivo i koordinirano proučavanje svih aspekata njihovog života, među ostalim, i pravnoga. Pri tome će biti nužno odustati od dosadašnjeg pojednostavljenog gledanja na povijest naročito naših primorskih krajeva kao gigantsku borbu dvaju neprijateljskih elemenata, slavenskoga i romanskoga (...) Tek nakon što se uzmu u obzir utjecaji s raznih strana (...) i tek nakon što se izuči u svakom konkretnom slučaju novi historijski realitet koji je nastao (...) kao nova stvarnost, tek onda bit će moguće da se približimo pravom razumijevanju prošlosti.“¹¹ Već 1971. godine JAZU mu objavljuje raspravu o nastanku i razvoju službe egzaminatora u srednjovjekovnim hrvatskim primorskim komunama, u kojoj prvi uspijeva dokazati, iako su prije njega to pokušavali i renomirani hrvatski, ali i strani znanstvenici (N. Klaić, V. Mažuranić, Inchiostri i dr.), da je ta služba prenesena kao institucija Mletaka, ali se tek kod nas formira u svoj krajnji, poznati oblik.¹² Iako mu je znanstvena karijera krenula uzlaznom putanjom, nije se odrekao svoga prvobitnoga, gospodarskog zaposlenja, tako da se njegovi znanstveni uspjesi, postignuti u trenucima odmora od svoga primarnoga posla, trebaju tim više cijeniti. Posljednjih 20 godina svoga radnog vijeka posvetio je Pravnome fakultetu u Rijeci. Kao jedan od osnivača pravnoga studija, prvotno u sklopu Ekonomskoga fakulteta, a od 1975. godine i samostalnoga Pravnog fakulteta, ostavio je traga u samim temeljima te institucije. Počinje kao honorarni predavač *Rimskoga prava*, a već 1975. godine postaje docentom.¹³ Nakon gotovo tridesetogodišnjega rada u državnim službama, napokon se mogao posvetiti znanstvenoj aktivnosti koju je toliko volio. Iste godine suautor je knjige *Kratki pregled rimskog privatnog prava*, što samo ukazuje na njegovu radišnu narav i enormnu znanstvenu plodnost. Uslijed velikog broja radova, velike požrtvornosti i predanosti, njegova je znanstvena karijera rasla neobičajeno brzo. Tako je već 1978. postao izvanredni profesor, a godinu dana kasnije dostiže i naslov redovitoga profesora, što ostaje do svojega umirovljenja, 1989. godine. Jedini je član riječkoga Pravnog fakulteta, koji je do danas postao akademikom¹⁴ (izvanredni član Akademije od 1986. godine, a redovni član od 1991. do svoje smrti, 2010.)¹⁵

Kao osnovicu svoga rada, Margetić proučava pravnu povijest, ali s vremenom, i u skladu sa svojom ranije navedenom rečenicom, nije mogao ne proširiti svoje područje zanimanja i u druge sfere društveno-humanističkih znanosti. Tako svoj interes pronalazi i u područjima pomoćnih povijesnih znanosti, točnije u diplomaciji, genealogiji, kronologiji, itd.¹⁶ Kako se njegov opus povećavao, tako su se širile i sfere njegova zanimanja, stoga je znatan dio njegovih radova tematski bio vezan prvotno za antiku, zatim i srednji vijek, a kasnije i na početak novoga vijeka.¹⁷ Bavio se crkvenom, gospodarskom, vojnom, sociološkom i drugim granama povijesti. Obogatio je svojim djelovanjem historiografiju i kritiku, zalazio u područje biografija, bavio se etnogenezom Hrvata i njihovom poviješću sve do novoga vijeka, proučavao utjecaj stranih moćnika na stanovništvo teritorija srednjovjekovne i novovjekovne Hrvatske te u cijelosti radio na popularizaciji struke.¹⁸ Kao povjesničar prava, Margetić se bavio rimskim, grčkim, hebrejskim, bizantskim, njemačkim, langobardskim, mletačkim, hrvatskim, srpskim i albanskim pravom, ali i pravom drugih naroda. Svoju je naobrazbu u Klasičnoj gimnaziji u vidu poznavanja latinskog i starogrčkog jezika iskoristio na najbolji način, što doznajemo od Petra Strčića koji kaže: „On je jedini hrvatski pravni

povjesničar koji se bavio starim grčkim pravom.¹⁹ Kao vrsni poznavatelj latinskoga i grčkoga te nekoliko stranih jezika, Margetić je u mogućnosti koristiti i originalna vrela srednjovjekovnih i starovjekovnih pravnih tekstova, što dolazi do izražaja u zbirci njegovih djela i radova pod naslovom *Antika i srednji vijek. Studije*, u kojoj Margetić, kroz tematske cjeline (*Predrimska antika, Rimsko i Bizantsko pravo te Srednjovjekovno pravo*) obrađuje širu pravno-povijesnu sliku, promatrajući npr. i sumersko, hebrejsko, starogrčko, babilonsko, egipatsko, i druga prava.²⁰ Baveći se srednjovjekovnim pravom, Margetić je posvetio posebnu pažnju prostoru primorske Hrvatske, odnosno pravnim procesima koji su bili bitni za taj teritorij, tako da se pretežno bavi mletačkom, nje-maćkom, franačkom i albanskom pravnom poviješću te pravnim sustavom gradske autonomije, kroz razdoblje feudalizma.²¹ U svojem su djelu sukobljava s prihvaćenim obilježjima starovjekovnih i srednjovjekovnih pravno-gospodarskih elemenata, te se ne slaže s tvrdnjama kako se starovjekovno društvo s pravom naziva robovlasničkim, budući da primjerima pokazuje kako se ni u Egiptu, niti u Grčkoj, niti u većem dijelu rimske povijesti, ne pojavljuje premoćna robovlasnička klasa, odnosno u sve tri epohe većinu ekonomske proizvodnje i tereta na leđima iznose slobodni radnici, a ne robovi.²²

Sljedeće veliko područje koje je privuklo njegovu pažnju bilo je pitanje dolaska Hrvata na današnje prostore te same etimologije. Kao na proučavanja vrijednu pojedinost, Margetić se fokusira na problematiku nespominjanja hrvatskoga imena sve do polovice 9. st., za razliku od spominjanja svih ostalih plemenskih imena i naziva koje suvremena vrela navode čim se pojave na određenom prostoru.²³ Margetić to objašnjava tvrdnjom kako se protobugarskoga vladara Kuvrata etimološkim proučavanjem može poistovjetiti s etnonimom „Hrvat“. Tako on izvodi zaključak da je na području između Dona i Dnjestra u drugoj četvrtini sedmoga stoljeća vladar imenom Kuvrat osnovao Veliku Bugarsku, koja se po njegovoj smrti raspala. Prije smrti, Kuvrat je očistio teritorij države od avarskih napadača i pod svojom vlašću isprofilirao sloj vladajućih koji su u čast Kuvrata sebe nazivali Krobotovci. Takvih je bilo i na jugozapadnim granicama velike države, koje su se nalazile na području današnje Like i Dalmacije, a čiji se naslov nije izgubio u poplavi novih naroda s istoka koji su preplavili istočne i središnje dije-love zemlje. Svoju je teoriju potvrđivao i arheološkim nalazima, koji nisu osporavali mogućnost takvog razvoja događaja.²⁴ Baveći se dolaskom Hrvata, posvećuje veliku pozornost dolasku Slavena, kasnije i Hrvata, na područje istarskoga poluotoka. Kako su i slovenska i talijanska historiografija pokušavale preko svojih povijesnih radova dokazati da je Istra njihov povijesni teritorij, Margetić isključivo preko znanstvenih vrela dokazuje kako su se prvi Slaveni u Istri naselili već u 6. stoljeću prolazeći kroz Učku, a ne kako su tvrdili Slovenci, sa sjevera iz današnjih slovenskih krajeva, odnosno po talijanskim povjesničarima tek se naselivši tamo u svojstvu franačkih kolona.²⁵ Kako je tematikom bio vezan uz razmjerno uzak prostor hrvatskoga teritorija, bilo je samo pitanje vremena kada će se i on uključiti u red povjesničara koji su svoju pažnju posvetili proučavanju Bašćanske ploče.²⁶ Dokazuje da se na Bašćanskoj ploči nalazi točna datacija (1105.), opovrgava da su Desila i Priba tek svjedoci, već tvrdi kako su oni kraljevi poslanici. Prema Margetiću, Bašćanska ploča služi kao dokaz da „Krk kao dio Dalmacije preko Bašćanske ploče daje na znanje da još uvijek priznaje Regnum Croatiae et Dalmatiae, unatoč bizantskim, mletačkim i ugarskim pretenzijama“. ²⁷ Dokazao je, u relativno malo radova, da se Bašćansku ploču može razumjeti i promatrati na način

koji je u mnogim stvarima bio dijametralno suprotan uvriježenim mišljenjima. Zapis koji djelovanju Luje Margetića može zahvaliti svoju trenutnu važnost i proučavanost je Vinodolski zakonik, kojemu je tek Lujo Margetić pridao veću pažnju. Izdajući, povodom 700. godišnjice nastanka Vinodolskog zakonika, knjigu *Vinodolski Zakonik*, koja je odmah prevedena na talijanski, njemački i engleski, a nešto kasnije i na francuski jezik, te nadopunjenu verziju *Iz Vinodolske prošlosti*, internacionalizirao je problematiku Vinodolskoga zakonika. Kako se u *Zakoniku* spominju kmetovi, Margetić rješava tu problematiku koja je dugo mučila povjesničare, objašnjavajući kako se kmetom u ovom slučaju smatra slobodni seljak koji ima „jako stvarno pravo“ na zemlju koju je obrađivao.²⁸ Upravo ak. Margetiću možemo zahvaliti toliko poznavanje Zakonika, budući je on u svojim radovima postavio temelje i premise svakog daljnjeg proučavanja tog dokumenta.²⁹

U području etnogeneze Hrvata Margetić se bavi proučavanjem prvih protoslavenskih skupina, koje smješta u vrijeme provale Huna.³⁰ Smatrao je kako su se Slaveni priključili hunskej tvorevini te su s vremenom došli do viših struktura vlasti, što je potkrijepio i etimologijom riječi Slaven, povezujući ju s hunsko-turskom riječi *saqla* - „nadzirati“.³¹ Bavio se i kasnijim razdobljima na hrvatskom povijesnom prostoru. Tako se okrenuo „fenomenu krstjana“, čija je uvjerenja i njihovo shvaćanje u očima drugih pokušao ublažiti i približiti Zapadnoj Crkvi.³² Po njemu su bosanski heretici bili skloni priznavanju papina prvenstva te su pred banom Kulinom i papinim legatom izložili kako oni nisu niti raskolnici. „U načelu, oni su bili umjereni dualisti, jer su vjerovali u jednoga Boga, koji nije upravljao, već je tu dužnost predao jednome od pobunjenih anđela: Sotoni, ali privremeno, samo do Sudnjega dana.“³³ Margetić tvrdi kako se tako negativna slika bosanskih „krstjana“ održala zbog prevelikih usporedbi inozemnih autora s patarenima i bogumilima, dok se suvremenici s ovih prostora u tome ne slažu, već ih smatraju ili pravoslavicima ili katolicima pravoslavnoga obreda ili benediktincima - glagoljašima, a postoji i manji dio koji ih uistinu smatra bogumilima. Margetić uočava kako se u „abjuraciji“, koju je na latinskome sastavio papin legat, vješto balansira između papinskih i „krstjanskih“ ciljeva te se u samoj invokaciji ne spominju temeljni dijelovi iste, odnosno umjesto Svetoga trojstva spominje se samo Bog-Otac, ne spominje se niti Sveta apostolska crkva, a i ostatak je teksta napisan „tako da obje strane budu zadovoljne“.³⁴

Karijeru Luje Margetića obilježile su i polemike, koje je vodio na jednoj znanstvenoj i gospodskoj razini, nikada ne udarajući osobu niti omalovažavajući mišljenje svoga oponenta, već navodeći svoje mišljenje koje je uvijek bio u stanju potkrijepiti dokazima. Kako kaže akademik Strčić „... čak je isticao da je i najneugodnija diskusija ipak korisnija od ignoriranja rezultata istraživanja i proučavanja. Naime, u svojim je radovima Lujo Margetić redovito hvalio i napor i trud drugih istraživača...“³⁵ Jedan je od rijetkih, osim Nade Klaić, koji se upuštao u artikulirane i argumentirane polemike, bez niskih udaraca, oslanjajući se isključivo na dostupne izvore i podatke i ne dotičući se drugih, pa i osobnih sfera, oponentova života.³⁶ Egzaktan i neuvijen, Margetićev je način pisanja svima razumljiv. Svoju je učenost u klasičnim jezicima te pripadnost pravnicima deklarirao upotrebom latinizama te fraza karakterističnih za pravnike, ali ne ispadajući pritom pretenciozan i bahat, već učen i kulturnan. Minucioznim je opisima proučavanja izbjegavao svaku mogućnost

krive interpretacije te omogućavao širu sferu spoznaja. Svjestan važnosti i prethodnoga proučavanja pitanja kojima se bavio, nije umanjivao važnost ikojeg autora koji mu je prethodio, već bi, u slučaju neslaganja, uz potvrdu autorova truda i naklon ljubitelja povijesti, argumentirano istaknuo segmente koje je on sam smatrao pogrešnima, uvijek ostavljajući mogućnost vlastite krive interpretacije izvora. Bogatstvo životnoga iskustva, pročitanih djela te izniman talent za pisanje spojili su se u akademiku Luju Margetiću u cjelinu koja je dala ono najbolje.³⁷

Svoje znanstvene uspjehe Margetić je uvijek znao posvetiti osobi koja je kroz cijeli njegov burni znanstveni život tvorila čvrstu osnovicu svakoga članka - svojoj ženi, Amelissi Margetić, rođ. Braut.³⁸ Za svu pomoć koju mu je pružala u sakupljanju, prepisivanju, redigiranju itd., akademik Margetić nikada nije propustio javno zahvaliti supruzi, bilo u knjizi ili na početku javnoga izlaganja.³⁹

Iako je relativno kasno započeo svoju znanstvenu karijeru, u zadnja dva desetljeća svoga života primio je više različitih priznanja institucija koje su prepoznale njegov rad i doprinos, a ovo su neke od njih: Nagrada Grada Rijeke 1990., Nagrada Republike Hrvatske 1998., Nagrada Primorsko-goranske županije 2000., Nagrada grobničke općine i Općine Čavle 2001. Godine 1996. postaje *professor emeritus* Sveučilišta u Rijeci, a 2004. postaje i prvi počasni član Povijesnoga društva u Rijeci.⁴⁰ Ipak, najveće je priznanje dobio 24. srpnja 1991., kada postaje redovitim članom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.⁴¹

Akademik Lujo Margetić preminuo je 17. svibnja 2010. u 90. godini života u Rijeci, gradu kojega je toliko volio. Iza sebe je ostavio 350 radova, 50-ak knjiga i neizmjeran doprinos hrvatskoj historiografiji i pravu.⁴²

„Akademik Lujo Margetić je zahvalnost korijenima iznosio na plećima *nekad bilo* vremena, koja ni nazrijeti, a kamoli prepoznati ne bi bilo moguće bez njega. Povezivao je tako akademik Lujo Margetić samo njemu vidljive niti, od onoga nekada do danas...ponos širi krila što čovjek nam dopusti prijateljem ga zvati, negdje se iz njedra penje ka grlu, da riječju ispliva, ne umom oblikovanom već srcem i dušom, ona jednostavna riječ hvala...“⁴³

IZBOR IZ MARGETIĆEVE BIBLIOGRAFIJE:

- 1980. - *Iz Vinodolske prošlosti, pravni izvori i rasprave*. Rijeka: Liburnija.
- 1997. - *O bašćanskoj ploči*. Krk – Rijeka: Vitagraf.
- 2000. - *Zagreb i Slavonija, izbor studija*. Zagreb – Rijeka: Vitagraf.
- 2001. - *Dolazak Hrvata – Ankunfi der Kroaten*. Split: Književni krug Split.
- 2007. - *Etnogeneza Hrvata i Slavena*. Split: Književni krug Split.

BILJEŠKE

- 1 „Lujko Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 2 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 10.
- 3 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 12.
- 4 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 13.
- 5 „Lujko Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 6 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 15-16.
- 7 „Lujko Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 8 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 18.
- 9 „Lujko Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 10 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 19.
- 11 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 20.
- 12 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 21.
- 13 „Lujko Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 14 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 23.
- 15 „Margetić Lujko“, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, http://info.hazu.hr/preminuli_clanovi#M (12. 06.2010.).
- 16 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 24.
- 17 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 25.
- 18 „Lujko Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 19 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 25.
- 20 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 26-27.
- 21 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 27.
- 22 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 29-30.
- 23 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 31.
- 24 Lujko Margetić, „Etnogeneza Hrvata i slavena“ (Split: Književni krug, 2007.): 7, 188-190.
- 25 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 33-38.
- 26 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 39.
- 27 Lujko Margetić, „O Baščanskoj ploči“, Krk-Rijeka, Vitograf, 1997.
- 28 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 50; Lujko Margetić, „Iz Vinodolske prošlosti-pravni izvori i rasprave“ (Rijeka: Liburnija, 1980.), 8.
- 29 „Lujko Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 30 Iscrpane rasprave koje vodi na tu temu sa većinom eminentnih hrvatskih povjesničara srednjega vijeka, a tiču se porijekla Hrvata, sažete su u djelu: Lujko Margetić: *Etnogeneza Hrvata i slavena*.
- 31 Lujko Margetić, „Etnogeneza hrvata i slavena“ (Split: Književni krug, 2007.): 16-17.
- 32 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 58.
- 33 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Lujke Margetića“, u: *Lujko Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 58-59.

- 34 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Luje Margetića“, u: *Lujo Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 59.
- 35 „Lujo Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 36 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Luje Margetića“, u: *Lujo Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 58-59.
- 37 „Lujo Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 38 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Luje Margetića“, u: *Lujo Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 71.
- 39 Lujo Margetić, „Iz vinodolske prošlosti-pravni izvori i rasprave“ (Rijeka:Liburnija, 1980.): 10; Lujo Margetić, „Etnogeneza hrvata i slavena“ (Split: Književni krug, 2007.): 18.
- 40 Petar Strčić, „Život i djelo akademika Luje Margetića“, u: *Lujo Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 72.
- 41 Margetić, Lujo, Hrvatska Akademija znanosti i umjetnosti, http://info.hazu.hr/lujo_margetic_biografija(12.06.2010.).
- 42 „Lujo Margetić“, Riječki pravni fakultet, www.pravri.hr/hr/novosti/Margetic.pdf (26.10.2010.).
- 43 Vlasta Juretić i Stanislav Lukanić, „Život i djelo akademika Luje Margetića“, u: *Lujo Margetić-život i djelo* ur. Snježana Marčec (Rijeka: Liber, 2006.), 122-123.

Pro Tempore

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 8/9, 2010.-2011.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti
godina VII, broj 8-9, 2010-2011.

Glavni i odgovorni urednik
Filip Šimetin Šegvić

Počasni urednik
André Burguière

Uredništvo
Tomislav Brandolica, Marko Lovrić,
Andreja Piršić, Filip Šimetin Šegvić,
Nikolina Šimetin Šegvić, Stefan
Treskanica

Urednici pripravnici
Marta Fiolić, Kristina Frančina, Sanda
Vučićić

Redakcija
Tomislav Brandolica, Marta Fiolić,
Kristina Frančina, Marko Lovrić,
Andreja Piršić, Nikolina Šimetin Šegvić,
Filip Šimetin Šegvić, Stefan Treskanica,
Sanda Vučićić

Tajnica uredništva
Martina Borovčak

Recenzenti
dr. sc. Damir Agičić
dr. sc. Ivo Banac
dr. sc. Zrinka Blažević
dr. sc. Ivan Botica
Miodrag Gladović, d.i.e.
dr. sc. Borislav Grgin
dr. sc. Mirjana Gross
dr. sc. Željko Holjevac
dr. sc. Nenad Ivić
Branimir Janković, prof.
dr. sc. Bruna Kuntić-Makvić
mr. sc. Hrvoje Klasić
dr. sc. Isao Koshimura
dr. sc. Mirjana Matijević Sokol
dr. sc. Hrvoje Petrić
dr. sc. Radivoj Radić
Danijel Rafaelić, prof.
dr. sc. Drago Roksandić
dr. sc. Relja Seferović
dr. sc. Boris Senker
Marina Šegvić, prof.
dr. sc. Božena Vranješ-Šoljan

Lektura i korektura
Marta Fiolić
Ana Jambrišak
Vedrana Janković
Nikolina Kos
Marko Pojatina
Tihomir Varjačić
Tajana Vlaisavljević

Dizajn i priprema za tisak
Tomislav Vlainić
Lada Vlainić

Prijevodni s engleskog jezika
Tomislav Brandolica
Jelena Krilanović
Tina Kužić, prof.
Marko Lovrić
Marija Marčetić
Judita Mustapić
Andrea Pečnik
Marko Pojatina
Prijevodi s njemačkog jezika
Sara Katanec
Mirela Landsman Vinković
Azra Plićanić Mesić, prof.
Filip Šimetin Šegvić
Prijevodi s francuskog jezika
Marta Fiolić
Tea Šimičić
Marina Šegvić, prof.
Mihaela Vekarić
Prijevodi sa slovenskog i srpskog jezika
Krešimir Matešić
Prijevodi s talijanskog jezika
Marina Šegvić, prof.

Izdavač
Klub studenata povijesti - ISHA
Zagreb

Tisak
ZT ZAGRAF

Naklada
Tiskano u 300 primjeraka

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim
radovima izražavaju isključivo stavove
autora i ne predstavljaju nužno stavove
i mišljenja uredništva i izdavača.

Izdavanje ovog časopisa financijski su
omogućili:
Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu,
DTM GRUPA d.o.o.,
NARCOR d.o.o.,
TRANSPORTI KRAJAN d.o.o.,
HEMA d.o.o.,
KEMOKOP d.o.o.,
EUROGRAF d.o.o.,
Privatne donacije: S. S., M. F., prof.
dr. Drago Roksandić, Marko Lovrić,
Filip Šimetin Šegvić, Nikolina Šimetin
Šegvić, Tomislav Brandolica.

Redakcija časopisa Pro tempore svim
se donatorima iskreno zahvaljuje na
financijskoj podršci!
Redakcija se također posebno
zahvaljuje gospodinu Zlatku Ožboltu,
dia na trudu i pomoći. Zahvaljujući
njemu, put do izdavanja ovog broja
bio je mnogo lakši. Gospodinu Zoranu
Ivankoviću isto tako dugujemo veliku
zahvalu što nam je izašao u susret
prilikom tiskanja časopisa.

Časopis se ne naplaćuje.

Adresa uredništva:
Klub studenata povijesti - ISHA
Zagreb
(za: Redakcija Pro tempore),
Filozofski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu,
Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

E-mail:
pt.redakcija@gmail.com
phillip.simetinsegvic@gmail.com